

Komunikujeme v digitálním světě i mimo něj

★ Anotace

Žáci ve skupinách posuzují různé modelové životní situace a určují typické prostředky, které zajistí komunikaci s ostatními. Při vzájemné diskusi a spolupráci sestavují myšlenkovou mapu digitální komunikace a komunikace bez užití digitálních prostředků.

★ Vzdělávací cíl

Žák posoudí výhody a nevýhody komunikace s využitím digitálních prostředků a výhody a nevýhody komunikace bez nich. K různým způsobům komunikace přiřazuje typické příklady ze života.

★ Klíčová slova

komunikace, internetová komunikace, diskusní fóra, chat, sociální síť

★ Popis činnosti

- Skupiny 3–4 žáků dostanou sadu obrázků charakterizujících různé komunikační prostředky a kartičky s ukázkovými životními situacemi, které jsou odlišeny dvojčiferným číslem.
- Žáci ve skupině postupně hází kostkou, čímž určují dvojčiferný kód kartičky. Přečtou si příklad životní situace na kartičce a pak ve skupině diskutují, jaký komunikační prostředek by bylo nejvhodnější využít.
- V průběhu práce mohou žáci nalézat nové prostředky komunikace a k nim přiřazovat různé životní situace, případně vymýšlet vlastní životní situace a jejich přiřazení.
- V závěrečné reflexi žáci definují výhody a nevýhody jednotlivých způsobů komunikace.

★ Předpokládaný čas

40 minut

★ Potřebné pomůcky

- hrací kostka
- obrázky různých možností komunikace
- kartičky s modelovými situacemi
- psací potřeby
- volitelně digitální fotoaparát či mobilní telefon s fotoaparátem, nebo čistý papír A3, nůžky a lepidlo

Doporučený postup pro učitele

★ Příprava

- Prohlédněte si obrázky s různými způsoby komunikace a kartičky s modelovými životními situacemi. Pokud ještě nejsou vystřižené, rozhodněte se, zda materiály připravíte vy, nebo žáci.
- Pročtěte si ukázkové situace. Na základě svých zkušeností můžete některé z nich nahradit těmi, které považujete za vhodnější pro své žáky.
- Určete, kolik skupin žáků budete mít a kolik bude mít každá skupina členů. Připravte si způsob rozdělení do skupin. Pro každou skupinu si připravte výše uvedené pomůcky. Pokud budou žáci vystřihávat obrázky a kartičky, připravte si potřebný počet nůžek.
- Určete, kolik kartiček budou skupiny řešit (optimální počet je 20 kartiček na skupinu). Rozhodněte se, zda všem skupinám dáte prostor pro vytvoření vlastních možností komunikace (obrázků) a vlastních ukázkových situací (textů). Pokud ano, připravte i prázdné kartičky. Zároveň se rozhodněte, kolik času na tuto činnost vyčleníte a zda umožníte skupinám, aby si nově vyrobené kartičky vyměňovaly mezi sebou.
- Rozmyslete si, jak využijete vytvořené myšlenkové mapy žáků, aby pomohly k reflexi. Zvažte, zda myšlenkovou mapu na závěr nalepíte, nebo vyfotíte, a jak a komu výstupy zpřístupníte (nástěnka ve třídě, ve škole, web školy apod.).

★ Zahájení

- Stručně uveďte hodinu. Vysvětlete žákům, že v dnešní době se často hovoří o komunikaci přes internet a zapomíná se, že ne pro všechny situace je elektronická komunikace vhodná – někdy je kupříkladu lepší osobní setkání, telefonát nebo třeba dopis zaslaný poštou.
- Rozdělte žáky do skupin. Rozdejte jim výše uvedené pomůcky a případně požádejte žáky, aby nejdříve vystřihli obrázky (uzly myšlenkové mapy) a kartičky s ukázkovými situacemi.
- Nechte žáky přečíst pokyny v pracovním listu, sdělte jim počet řešených kartiček a nakonec odpovězte na dotazy.

★ Průběh

- Na počátku pomozte žákům v rozložení uzlů myšlenkové mapy na pracovní ploše.
- Dále sledujte, zda žáci využívají hrací kostky pro náhodný výběr ukázkových situací.
- Sledujte čas a případně zavčas vyzvěte žáky k tomu, aby vymysleli a použili vlastní ukázkové situace.

★ Ukončení

- Dohodněte se s žáky na způsobu dalšího využití myšlenkových map. Vytvořte podmínky pro jejich uchování (buď nalepením, nebo vyfocením).
- Zajistěte závěrečnou reflexi. Položte všem žákům otázky k reflexi (viz níže) a diskutujte o odpovědích.

Otázky k reflexi

- Ve kterých situacích je lepší komunikovat bez využití internetu?
- Jaké možnosti komunikace využíváte v digitálním světě? Kdy je to výhodné a kdy je to riskantní?
- Čemu říkáme sociální sítě? Jaké sociální sítě znáte? Vyjmenujte nějaké zásady pro komunikaci v sociálních sítích?